

KURIER Wileński

PIĄTEK, 15 MAJA 1992 R.
Nr 94 (11863)

Prezydent Francji obiecał Litwie wszechstronną pomoc

W pierwszym dniu pobytu wileńskiego gościa, gdy W. Landsbergis i F. Mitterrand po rozmowie wyszli na aleję Giełnowie, witali ich tu zebrań dyplomatów, wręczali kwiaty, i... Niech żyje Francja! Mitterrand i Landsbergis!... F. Mitterranda wstąpił do salo... Następnie delegacja francuska udała się do swej tymczasowej rezydencji. Po krótkim wypoczynku o godz. 20 min. w domu gości rozpoczęła się uroczysty obiad, wydany w imieniu przewodniczącego Rady Najwyższej.

Najwięcej mówiono o środkach politycznych, Prezydent Francji obiecał Litwie wszechstronną pomoc, zaznaczył W. Landsbergis.

Minister ochrony kraju Litwy Audrius Butkewiczius korespondentowi ELTA powiedział, że z sekretarzem stanu Francji ds. obrony Jacquesem Mellickiem omówił trzy zasadnicze problemy polityki bezpieczeństwa, możliwość szkolenia specjalistów wojskowych oraz doskonałego systemu obronnego przy próbie jego integracji do zachodnich systemów bezpieczeństwa. W. Butkewiczius zaznaczył, że omówiono też współpracę w obronie przestrzeni powietrznej, porozumiano się w sprawie przybycia do Litwy francuskiej misji wojskowej. Wspólnie z nią omówione zostaną ogólne kwestie polityki bezpieczeństwa, była mowa o wizycie francuskiego okrętu wojennego na Litwie, oczekiwanej 10-15 lipca.

Podczas uroczystego oficjalnego obiadu przewodniczący Rady Najwyższej Litwy W. Landsbergis i prezydent Francji F. Mitterrand wygłosili przemówienia, które publikujemy na str. 2 i 3.

Podpisano umowę litewsko-francuską

NA ZDJĘCIU: podpisanie umowy litewsko-francuskiej.

Fot. R. Guiga

WILNO (ELTA). 14 maja w Wilnie w sali Prezydium Rady Najwyższej Republiki Litewskiej została podpisana francusko-litewska umowa o zgodzie, przyjaźni i współpracy. Do udekorowanej francuskimi i litewskimi flagami sali przybyli członkowie delegacji Francji: minister spraw zagranicznych Roland Dumas, minister przemysłu i handlu zagranicznego Dominique Strauss-Kahn, prezes grupy przyjaciół Francji i krajów bałtyckich w Senacie Claude Huriet, kierownicy departamentów Ministerstwa Spraw Zagranicznych, innych instytucji Francji, nadzwyczajny i pełnomocny ambasador Francji na Litwie Philippe de Suremain.

W ceremonii podpisania umowy uczestniczył zastępca przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Kazimieras Motieka, minister spraw zagranicznych Algirdas Saudargas, minister międzynarodowych stosunków gospodarczych Vytenis Alekšaitis, przewodniczący komisji spraw zagranicznych Rady Najwyższej Widmantas Povilonis, nadzwyczajny i pełnomocny ambasador Litwy we Francji Oswaldas Balakauskas, inne osobistości oficjalne. W uroczystej ceremonii uczestniczyli małżonkowie przewodców państw - Danielle Mitterrand i Gražina Landsbergienė.

O godzinie 12 minut 20 umowę w dwóch egzemplarzach w językach francuskim i litewskim podpisali prezydent Republiki Francuskiej Francois Mitterrand i przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Vytautas Landsbergis. Następnie dokumnt ten kontrasygnowali ministrowie spraw zagranicznych Roland Dumas i Algirdas Saudargas.

Na podstawie tej umowy Francja i Litwa będą współpracowały w różnych dziedzinach. Francja zobowiązała się popierać rozwijanie więzi Litwy ze Wspólnotą Europejską, przyjęcie jej do Rady Europy, wspierania integracji Litwy z systemem europejskim, współpracy w wielostronnych instytucjach finansowych. Postanowiono rozszerzać wszechstronne więzi gospodarcze, obywateli, zwłaszcza młodzieży, jak też kontakty parlamentarzystów. W osobnych punktach przewidziano współpracę w kwestiach wojskowych, zwalczania przestępczości. Obidwa kraje przyrzekły współpracę w umacnianiu pokoju i bezpieczeństwa w Europie.

Po podpisaniu umowy W. Landsbergis i F. Mitterrand wygłosili krótkie przemówienia.

Przewodniczący Rady Najwyższej odnotował, że podpisano wa-

żną umowę między państwami. Deklaruje ona zgodę i przyjaźń, podniesie na nowy szczebel i zaktywizuje współpracę Francji i Litwy. Szczególnie znamienne jest to, że podpisana dziś umowa jest ukierunkowana ku Europie, nie tylko militarnymi. Jednocześnie jest to głębi pomocy wielkiego państwa, podana niewielkiemu i ciągle jeszcze nie czującym się bezpiecznie państwu. Teraz jesteśmy szczególnie ośmieleni, gdyż Francja rozumie nas i popiera wysiłki Litwy, powiedział W. Landsbergis.

Umowa ta będzie bardzo pożytecznym instrumentem pracy na przyszłość, zachęca współpracę i przyjaźń, powiedział prezydent Francji. Odnotował on, że po drugiej wojnie światowej nie było żadnego układu między naszymi krajami, natomiast dziś zapoczątkowano zupełnie nową erę w stosunkach litewsko-francuskich. I rozpoczynamy ją tu, na Litwie, w szczególności dobrych warunkach, otoczeni przyjacielską atmosferą, która odczuwamy wstędnie i stale. Umowa głosi, że ministrowie obu krajów spotkają się raz w ciągu roku, będzie okazja dalszego rozwijania więzi, które, jak się spodziewamy, będą mocne i żywotne, powiedział F. Mitterrand.

SPOTKANIE Z G. WAGNORIUSEM

NA ZDJĘCIU: podczas spotkania.

Fot. R. Guiga

WILNO. 14 maja (ELTA). Bałtycki z oficjalną wizytą na Litwie prezydent Republiki Francuskiej Francois Mitterrand rano w Wilnie spotkał się z premierem Litwy G. Wagneriusem. Obidwa przytoczyli z prezydentem i premierem w cztery oczy. W rozmowie G. Wagnerius omówił sytuację ekonomiczną, w tym również pomoc rolnictwu Litwy. Otworzył drogę do dalszych negocjacji ekspertów stron.

Wspólnota Europejska oraz wpływ, jaki może wykazać na ten proces Francja. Dokonano szerokiej wymiany poglądów w kwestii polityki międzynarodowej. Odnotowano, że historycznie odrębne państwa bałtyckie powinny się stać stabilnym regionem europejskim. Omówiono również kwestie wzajemnej współpracy gospodarczej, w tym również pomocy rolnictwu Litwy. Otworzył drogę do dalszych negocjacji ekspertów stron.

Zwiedzanie Starówki

WILNO (ELTA). 14 maja, w drugim dniu wizyty na Litwie prezydent Francji Francois Mitterrand z małżonką i przewodniczącą Rady Najwyższej Litwy Vytautas Landsbergis z małżon-

ką, towarzyszące im oficjalne osobistości obu państw zwiedziły stoliczną Starówkę. Krótka wycieczka rozpoczęła się od Ostrej Bramy. Uczestnicy jej pieszo przeszli do kościoła św. Jana. Na

Podróż W. Landsbergisa do Sztokholmu

SZTOKHOLM, 13 maja (NTB - ELTA). W najbliższy poniedziałek przewodniczący Rady Najwyższej RL W. Landsbergis udaje się do Sztokholmu. Spotka

się tam z premierem Szwecji K. Bildtem, b. premierem, liderem socjaldemokratów I. Karlsonem i członkami komisji spraw zagranicznych Riksdagu.

Wielkim Dziedzińcu z plakatami powitalnymi, francuskimi chorągiewkami, kwiatami gości powitali studenci i uczniowie szkół z francuskim językiem nauczania. W kościele św. Jana odbył się krótki koncert chóru „Azoullukas”. Prezydent Francois Mitterrand wpiął się do księgi pamiątkowej uniwersytetu.

W Landsbergisowi zostanie wręczona nagroda Szwedzkiej Akademii Muzycznej. Przyznano ją wszystkim krajom bałtyckim. I min koron przydziela się każdemu krajowi na krzewienie kultury muzycznej.

Przemówienie François Mitterranda

(Dokończenie ze str. 2)

wzianki o sytuacji wojskowej na Litwie. Wasze położenie jest takie, że od strategicznego czasu wasi sąsiedzi dają wam interesowno, bardzo się o was nie interesują. Całe szczęście, że jest tak geograficznie daleko, uniemożliwia takich stosunków i takich niebezpieczeństw. Francja nie uważa bynajmniej za dobrym rozwiązaniem powiększenie. Chciałbym powiedzieć, że należy już do przetrwania, a dziś wszelkimi sposobami w różnych sytuacjach Francja szuka rozwiązania w drodze negocjacji, w zgodzie i pokój. Mówimy, że tak być nie może. Dlatego też zarówno wy sami, jak też wasi międzynarodowi przyjaciele musicie się starać, aby położyć kres tej sytuacji. Istnieją ku temu różne możliwości i, jak wiado-

mc, najodpowiedniejszym miejscem do tego jest Konferencja Helsińska. Jeśli jednak nie wystarczy tego, trzeba szukać innego wyjścia.

Wydaje mi się, że sprawa krajów, które postanowiły tworzyć nową erę z wzajemnym poszanowaniem swej suwerenności, obecnej armii, znajdując się na waszym terytorium, bez waszej zgody, staje się sprawą priorytetową. Bezpieczeństwo europejskie stanie się stabilnym dopiero pod warunkiem wsparcia go dobrułownie przyjętymi uchwałami, nie zaś istniejącą niewyraźną równowagą różnych sił.

W moich ostatnich słowach życzę szczęścia narodowi Litwy. Wierymy, że wasz naród potrafi sam stworzyć przyszłość. Przekazujemy życzenia też obecnym tu, i przede wszystkim Panu, Panie Przewodniczący, i Pani Landsbergiene, tym wszystkim, którzy są bliscy dla Was i Waszego kraju.

Niech żyje Litwa!
Niech żyje Francja!

D. Mitterrand w Konserwatorium Litewskim

WILNO, 13 maja (ELTA). Wczoraj małżonka prezydenta Francji Danielle Mitterrand wraz z małżonką przewodniczącej Rady Najwyższej Litwy Grażina Landsbergiene odwiedziły Konserwatorium Litewskie. Dostojnemu gościowi towarzyszyła małżonka nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Francji na Litwie Francine de Surenain, małżonka szefy dyplomacji francuskiej, członkini delegacji tego kraju.

Przed konserwatorium pani Mitterrand powitał rektor Wyższej Szkoły Kultury i Sztuki Lauruszas, Studenti w strojach narodowych wrzeczyli gościom wianki kwiatów.

Małżonka prezydenta Francji obecna była na lekcji skrzypki, profesora Raimundas Katiliusa. W sali koncertowej wysłuchała litewskich muzyków różnych pokoleń: podczas krótkiego koncertu wystąpił pianista drugiego roku Irma Khauzaitė, duet fortepianowy młodych pedagogów Ruty i Zbigniewa Ibechauptów, śpiewała docent konserwatorium Giedrė Kaukaitė. Solistką akompaniowała docentka uczeni Grażina Landsbergiene.

W gabinecie rektora konserwatorium przy kawie odbyła się rozmowa na temat koncertów artystów Litwy i Francji.

Zakończenie wizyty prezydenta Francji na Litwie

Z Uniwersytetu Wileńskiego prezydent Francji i towarzysząca mu osoby udali się do Pałacu Pracowników Sztuki. Tu w tymczasowej siedzibie ambasady Republiki Francuskiej odbyło się przyjęcie. Uczestniczyli w nim oficjalnie osobistości obu krajów. Następnie F. Mitterrand udał się do rezydencji przy ul. Słodu.

Słodu oraz samochodów podał na Lotnisko Wileńskie. Tu na maszynie powiewają flagi Litwy i Francji. Ustawiono kompanie honorowa.

Prezydent Republiki Francuskiej François Mitterrand zginął z ministrami Republiki Litewskiej Algirdas Saudargas, Wyższemu Aleksaitisem, Andrzejem Butkiewiczusem, nadzwyczajnym i pełnomocnym ambasadorem Francji na Litwie Philippe de Surenainem, nadzwy-

czajnym i pełnomocnym ambasadorem Republiki Litewskiej we Francji Oswaldem Balakauskasm. Ze swoimi kolegami żegnają się ministrowie zagranicznych Francji Roland Dumas, minister przemysłu i handlu zagranicznego Dominique Strauss-Kahn, sekretarz stanu Francji do spraw obrony Jacques Mellick, inne osoby towarzyszące.

F. Mitterrand i W. Landsbergiene, ich małżonki Danielle i Grażina idą czerwonym chodnikiem do schodni. Przywódcy państw i ich małżonki żegnają się.

O godzinie 16 minut 30 udekorowany chorągiewkami Francji i Litwy francuski samolot startuje z Lotniska Wileńskiego i bierze kurs na Tallinn.

W pilną delegacja francuska z Tallinna ma udać się jeszcze z oficjalną wizytą do Rygi.

Eximbank — Litwie

W dniach 13—14 maja br. w Wilnie na Litwie państwa specjalizacji w USA, które w tym celu zbadały w Kijowie sytuację gospodarczą kraju oraz możliwości współpracy do Litwy takich firm, jak samochody, leki, sprzęt mineralne, niektóre us-

ługowe.

Przedstawiciele Eximbanku i Komisji Ekonomicznej Litwy, w tym: G. Meran i Stephen G. Spokalski w tej kwestii rozmawiali z kierownictwem Eximbanku Litwy.

Eximbank jest ośrodkiem państwową, która ma ekspozyturę w USA i udziela kredytów 150 krajom świata. W tym celu bank gofów jest u-

działel krótkotrwale pomocy finansowej także Litwie, Łotwie i Estonii.

— W dobre przejścia gospodarki go rynku prywatnego nadzoru nowych dróg współpracy z republikami byłego Związku Radzieckiego — powiedział podczas spotkania T. Moran. — Cieszy nas bardzo, że możemy nawiązać w tej dziedzinie kontakty również z Litwą.

Goście spotkali się i usłyszeli z przedstawicieli Banku Innowacyjnego Balczykusa, w którym konkretnie omówili, w jaki sposób mogliby współpracować prywatną Litwą.

Talita TRYK

Posiedzenie rządu Republiki Litewskiej

Na śródomowym posiedzeniu rządu pod przewodnictwem premiera Gediminas Wagneriusa zatwierdzono wiele dokumentów prawnych.

Rząd zaoprobował projekt ustawy Litwy o statystyce. Reguluje on obowiązki osób prawnych i fizycznych w zakresie przedstawiania danych - statystycznych, prawo do ich korzystania oraz odpowiedzialność za wiarygodność i ochronę tych danych. Zatwierdzono przepisy arbitrażu i sądów polubownych, w myśl których rozstrzyga się sporne kwestie przekraczające kompetencje pracodawców. W celu sprawniejszego realizowania ustawy o prawie inwestorów zagranicznych do nabycia kontrolnego pakietu akcji przedsiębiorstw litewskich, rząd zatwierdził listę takich przedsiębiorstw. Wśród nich są Jonavskie „Azoty”, Kedainijska Państwowa Fabryka Chemiczna, wiele przedsięwzięcia w komunikacji, rolnictwie, budownictwie i urbanistyce

o specjalnym przeznaczeniu, należących do ministerstw.

Przyjęto uchwałę w sprawie inwentaryzacji zakładowych hoteli robotniczych, trybu przekazania ich samorządom i dalszego użytkowania. Zanim zostaną one przekazane samorządom, lokatory ich, chociaż mieliby rozwiązana umowę o pracy, nie mogą być wyszukanowani. W przyszłości zakłady pracy w miarę możliwości powinny swe hotele robotnicze zaadaptować na zwykłe mieszkania (z wykorzystaniem również środków mieszkańców), zarejestrować jako lokale mieszkalne i następnie je sprywatyzować.

Rząd uwzględnił prośbę Departamentu Ochrony Zabytków o wysygnowanie środków na uporządkowanie wileńskiego pałacu

biskupiego i przetrzymać dodatkowo 5 mln rubli na finansowanie prac renowacyjnych.

Litwa jako członek Organizacji Narodów Zjednoczonych, będzie przyczyniała się do realizowania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ i w związku z tym nie zezwoli na wykorzystanie swej przestrzeni powietrznej dla aparatów latających, które leciałyby do Libii, nie zezwoli komukolwiek z Litwy na udzielanie temu krajowi pomocy w samolotach, udrobeniu lub innych środkach wojskowych, nie będzie otwierała przedstawicielstw Libijskich Linii Lotniczych na Litwie. Będzie ograniczany wyjazd obywateli Libii i wydalanie osób, zaangażowane w działalność terrorystyczną lub przybyłe tu nielegalnie.

(ELTA)

Zmieniają się przepisy celne

Od 15 maja zmieniają się niektóre punkty przepisów celnych. Nie obowiązują już zasady, że każda osoba może wywieźć z Litwy upominków na 1000 rb. Teraz jedna osoba może wywieźć (prześlać drogą pocztową) z Litwy, bez cła, naliczanych wartości towarów na sumę dziesięciokrotnie wyższą niż wynosi minimalny poziom życia. Poziom ten w kwietniu sięgał 1310 rb, i zmienia się co miesiąc (!). Towarów licencjonowanych można przewie-

zić na sumę dwukrotnie przewyższającą minimalny poziom życia. No i oczywiście — można wziąć z sobą rzeczy osobiste, jak ubranie, środki higieny itp.

Jeżeli wiezie się towaru w ilości przewyższającej 10-krotną wielkość minimum poziomu życia — płaci się cło — 100 proc; ogólnej sumy, w cenach rynkowych. A wioząc ponad normę licencjonowane towary — płaci się 1000 proc. cła.

Benzylny lub paliw dieslowych

można przewieźć 40 l i 1 l oleju napędowych na jeden samochód.

Jakie przedmioty są licencjonowane, a jakie nie — można dowiedzieć się ze spisów zamieszczonych w „Letuvos žinios“ nr 12, lub wprost w Departamencie Kontroli Celnej. Spisy te są zbyt długie, aby można było je przedrukować. Ubrania np, nie są licencjonowane, za to len, metały, drewno — tak.

Inf. wł.

Międzynarodowy Festiwal Teatralny LIFE w Wilnie Pomysł, plany, nadzieje

W Ministerstwie Kultury i Oświaty Republiki Litewskiej odbyła się konferencja prasowa, poświęcona sprawom przeprowadzenia w Wilnie — w maju przyszłego roku — Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego.

Minister kultury i oświaty Litwy Darius Kuolys przypomniał dziennikarzom, że „ja śmiała idea zrodziła się rok temu, gdy Litwa nie miała jeszcze samodzielności politycznej. Pierwszy wileński festiwal międzynarodowej sztuki scenicznej widziany jest jako święto, umożliwiający kulturze litewskiej wcielić się w kulturę światową, zademonstrowanie, że kultura bałtycka jest równoprawnym członkiem wśród kultur światowych”.

znanego reżysera E. Nekrosziusa, w skład rady dyrektorów festiwalu weszli minister kultury i oświaty D. Kuolys, wiceprzewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej K. Moliška, przewodniczący Związku Teatralnego Litwy J. Budraitis, mer Wilna A. Sztaas.

Dyrektor — koordynator festiwalu Ruta Wniman — wspaniale odnotowała życzenie organizatorów, aby urządzić nowe widowisko na wzór zachodni: „Czas już aby świat przestał patrzeć na nas, na Litwę, jako na obiekt charytatywnych potrzeb! Niechaj wszyscy wiedzą, że potrafimy tworzyć, cieszyć się, w pełni korzystać z życia”.

Zgodnie z zamiarami przyszłe święto ma wypełnić nie tylko sceny teatrów stolicy, lecz i ulice, parki, dziedzińce wileńskiej Starówki, ma się stać wspaniałym widowiskiem, pamiętną imprez (środkami komunikacji mają być dorożki, balony...), a jednocześnie laboratorium twórczym aktorów, dramaturgów, krytyków.

„Nie widać dziwnego, że symbolem przeszłości świata stały się cztery litery łacińskie, ukształtowane w figurkę sympatycznych cłownów „LIFE”. Skrótu ten można odczytać na dwa sposoby: pierwsze sylaby słów „Litewski Festiwal” i „Life”, co po angielsku znaczy życie”.

Wśród wybranych na festiwal dzieł jest spektakl japońskiego teatru Kawamura „Człowiek o imieniu Makbet”, inscenizacja teatru budapeszteńskiego im. J. Kaloty „Rewizor” i „Trzy siostry” (reżyser T. Aszer), czechowskiej „Iwanów” w interpretacji teatru Ballastu z francuskiego miasta Lewin, spektakl Królewskiego Teatru Dramatycznego ze Szwecji „Madame de Sade” (reżyser I. Bergman), Teatr z Kopenhagi „La Balance” wystawi „Pamięć Julii” A. Strindberga, „Gate Theatre” z Dublina „Czekanie na Godota” S. Becketa. Z Australii natomiast zaproszono „muzyczny - taneczny zespół aborygenów. Z Polski — zastanie także zaproszony festiwal najciekawszych teatrów, o czym spoka Litewska „Wielkoność”.

„INFO-TEC” — Honorowym prezydentem „LIFE” wybrany został

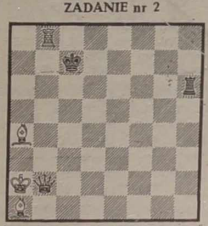
Wśród sponsorów festiwalu są wspólne przedsiębiorstwo litewsko - amerykańskie „Griuszkes”, dom handlowy „Piramida”, wspólne przedsiębiorstwo litewsko - niemieckie „Okto-Pilgrims”, „Giedra, Bałtycka, Bank „Litimpex”, Teatr Młodzieży, redakcja gazety „Litewski Wzrost”, spółka Litewska „Wielkoność”, „INFO-TEC” — Honorowym prezydentem „LIFE” wybrany został

Konkurs szachowy

Ogłaszamy drugie zadanie konkursowe. Jednak dla tych czytelników, którzy z jakichś powodów nie włączyli się do naszego konkursu, powtarzamy warunki pierwszego zadania:

Białe: Ke5, Hf8, p.b6, d5, f5, Czarne: Kd7, p.e7.

Mat w dwóch posunięciach. Termin wysłania odpowiedzi — dwa tygodnie (ważny jest stempel pocztowy) z dnia publikacji zadań. A więc na pierwsze zadanie zostaje tylko tydzień.

ZADANIE nr 2

Białe: Ka2, Hb2, Wb8, Ga1, Gc4, Czarne: Kc7, Wb6.

Mat w 2 posunięciach.

Rozwiązania prosimy wysłać na adres: 2019 Wilno, al. Laiswes 60, redakcja „Kurier Wileński” zaznaczając na kopercie „Konkurs szachowy”.

M. PALEWICZ, kandydat na mistrza szachowego

Konkurs sponsoruje

Agencja do spraw rozwoju

PRO

T. WALUKAITIS

W świetle statystyki

Droga do indeksu

2. Wskaźniki i tendencje Wileńszczyzny

Nasze wnioski byłyby niepełne bez analizy sytuacji w rejonach Wileńszczyzny w roku ubiegłym. Wyniki przyjęcia młodzieży z rejonów

Litwy Południowo-Wschodniej do uczelni zawodowych różnych szczebli podajemy w tabeli:

Rejon	studium w szkołach wyższych	uczy się w college'ach		uczy się w szkołach zawodowych	
		liczba	proc.	liczba	proc.
Solecznicki	53	53	42		
Święciański	63	112	12		
Trocki	121		brak danych		
Wileński	110	100	110		
Ogółem:	347	265	160		

Wyniki przyjęcia do szkół wyższych uduklasniono z danymi stowarzyszenia nauzczyli szkół polskich na Litwie, dlatego różni się od sprawozdań przedstawionych przez samorządy. Z trockiego wydziału oświaty otrzymano niepełne dane o poborowaniu nauki przez młodzież w szkołach zawodowych, średnich specjalnych i wyższych.

Młodzież Wileńszczyzny kontynuowała naukę na wyższych uczelniach akademickich Litwy, Polski i byłego ZSRR. Na przykład, na wydziałach dziennych na uniwersytetach, w akademiach, instytutach na pierwszym roku rozpoczęło studia 281, w Polsce — 44, w byłym ZSRR — 22 (bez rejonu trockiego), co odpowiednio stanowi 81 proc., 12,7 proc. i 6,3 proc. Z rejonów solecznickiego, święciańskiego i wileńskiego do wyższych szkół republiki (college'ów) przyjęto 244, byłego ZSRR — 17, Polski — 4 osoby, czyli 92,1 proc., 6,4 proc. i 1,5 proc. 155 osób z tych rejonów uczy się zawodów w szkołach zawodowych Lit-

wy, 5 — byłego ZSRR, co stanowi 96,9 proc. i 3,1 proc. Jak wiadomo, w 1991 r. grupa młodzieży z Wileńszczyzny udała się do Polski na naukę w szkołach rzemieślniczych. Z rejonu solecznickiego było ich 14. Absolutna ich większość ma wykształcenie średnie, jednak szkoly ukończyli wcześniej, niektórzy nawet byli po służbie w wojsku.

Mówiąc o absolutnych liczbach musimy zaznaczyć, że młodzież Wileńszczyzny niecałkowicie skorzystała z udzielonej jej możliwości studiowania w średnich szkołach specjalnych i wyższych. Na przykład rejonowi wileńskiemu przydzielono 118 miejsc docelowych do szkół wyższych republiki, jednak studentami pierwszego roku zostało tylko 80. W rejonie solecznickim odpowiednio 58 i 34.

Pragniemy wyjaśnić zainteresowania i orientację młodzieży Wileńszczyzny dotyczącą dalszej nauki. Częściowo odzwierciedla to wskaźnik procentowy przedstawiony przez samorządy.

Rejon	Liczba absolwentów	Z nich kontynuuje naukę			
		w szk. wyższych	w college'ach	w szk. zawodowych	kontynuuje naukę ogółem
Solecznicki	100	20,8	22,5	17,9	61,3
Święciański	100	24,1	44,3	6,3	74,7
Wileński	100	19,1	21,9	22,4	63,4

Najlepsze wyniki osiągnęła tu młodzież z rejonu święciańskiego, jednak szczególnie duża jej część (niemal połowa) podjęła naukę w średnich szkołach specjalnych. Tymczasem wśród wychowanków szkół dwóch innych rejonów, szczególnie wileńskiego, dostrzega się mniej więcej jednakowy sto-

sunek do studiów w uczelniach różnego poziomu.

Przygotowanie, chęci i poglądy na kontynuowanie nauki po ukończeniu szkoły przedstawia tabela podająca procent absolwentów poszczególnych narodowości tych rejonów, którzy ukończyli szkoly o różnych językach wykładowych i nigdzie się w roku ubiegłym nie uczyli.

Rejon	Język wykładowy szkoły		
	litewski	rosyjski	polski
Solecznicki	33,3	51,2	27,7
Święciański	21,4	29,5	14,3
Wileński	34,7	29,5	0

Powyższe dane świadczą, że w wszystkich rejonach najlepsze wyniki osiągnęli wychowankowie polskich i litewskich szkół, a najgorsze — rosyjskich. Wychowankowie polskich szkół średnich tych trzech rejonów w 1991 r. stanowili w szkołach wyższych 23,3 proc., w średnich specjalnych — 30,2 proc., w zawodowych 48,1

proc. wszystkich pochodzących stąd i kontynuujących naukę absolwentów. W roku ubiegłym absolwenci szkół z polskim językiem wykładowym stanowili 21,8 proc.

Oddzielnie zagłębiliśmy się nad procesami, które miały miejsce wśród absolwentów szkół polskich w różnych rejonach.

Rejon	absolwenci		z nich kontynuuje naukę			
	liczba	proc.	w szkołach wyższych		w szk. zawodowych	
			liczba	proc.	liczba	proc.
Solecznicki	65	100	14	21,5	16	24,6
Święciański	7	100	x	x	5	71,4
Wileński	134	100	26	19,4	59	44,0

Zgodnie z danymi wydziału kultury i oświaty zarządu rejonu święciańskiego do Polski na studia wysze udało się trzech absolwentów, jednak ukończyli oni szkoly nie z polskim językiem wykładowym.

Tabela potwierdza, że absolwenci z rejonu solecznickiego po polskich szkołach średnich najpomyślniej przebrnęli przez egzaminy wstępne na studia. Wychowankowie analogicznych szkół w rejonie święciańskim obrali naukę w specjalnych szkołach średnich. Jedna piąta absolwentów z rejonu wileńskiego została studentami szkół wyższych.

Nasze obliczenia wykazują, że w 1991 r., do szkół wyższych (na Litwie, w Polsce lub byłym ZSRR) wstąpił tylko co piąty absolwent tych trzech rejonów, natomiast prawie co trzeci obrł zawód robotniczy. Taka tendencja i orientacja na specjalności „średniego ogniw” wśród młodzieży polskiej istnieje od wielu lat. W rejonie Litwy Południowo-Wschodniej ta tendencja utrzymywała się także w roku 1991.

Kardynalna i jakościowa zmiana systemu ogólnokształcącego nie będzie sprawą krótkotrwałą i szybką. Państwo Litewskie, pojmując problemy oświaty Wileńszczyzny, od szeregu lat dokłada dodatkowych starań, stwarza młodzieży tego regionu, niezależnie od narodowości ulgowe warunki do zdobycia wyższego i specjalnego wykształcenia. Poza tym, jak już wspomnieliśmy, chcielibyśmy dokonać analizy wyników wstępowania młodzieży z rejonów Litwy Południowo-Wschodniej do szkół wyższych (wydział dzienny), zbadać wykonanie planu skierowań docelowych.

W 1991 r. na pierwszy rok wydziałów dziennych wyższych uczelni z rejonów solecznickiego, święciańskiego, trockiego i wileńskiego wstąpiło 281 osób. Departament ds. Narodowości przy rządzie Republiki Litewskiej oraz Ministerstwo Kultury i Oświaty przydzieliło Wileńszczyźnie 301 miejsc docelowych. Zeszłoroczny plan wykonano w 93,3 proc., natomiast w 1990 r. wskaźniki przekroczone, gdyż wtedy do szkół wyższych na wydziały dzienne w republice przyjęto 274 osoby z tego regionu.

W 1991 r. miejsca docelowe były przydzielane z uwzględnieniem życzeń absolwentów Wileńszczyzny i zamówień samorządów tych rejonów, które wyłoniono podczas sondażu przeprowadzonego przez ośrodek badań przy Departamencie ds. Narodowości. Departament ds. Narodowości oraz Ministerstwo Kultury i Oświaty przydzielając miejsca uwzględniały potrzeby mniejszości narodowych, rejonów i państwa, a także moż-

liwosci szkół wyższych Litwy. Jednak ze stworzonych możliwości, które naprawdę były niemałe, skorzystały nie wszystkie rejonu. Na przykład, rejonowi wileńskiemu przydzielono tyle miejsc, ile prosił ówczesny zarząd — 118. Jednak skierowania otrzymało tylko 95 osób. Spośród 18 przydzielonych miejsc w LAGR zechciało studiować tylko 7, z czterech miejsc do LAW nie wykorzystano ani jednego. Ogółem spośród mieszkańców rejonu wileńskiego, (nie tylko absolwentów), w 1991 r. do szkół wyższych Litwy podania złożyło 126 osób, jednak tylko 80 z nich pomyślnie złożyło egzaminy wstępne i przeszło przez komisję mandatową. Rejonowi solecznickiemu w ubiegłym roku przydzielono 59 miejsc, skierowań dano 69, przyjęto — 34 osoby. Rejonowi święciańskiemu odpowiednio — 60, 81 i 52. Ogólny wskaźnik Wileńszczyzny „poprawia” młodzież rejonu trockiego. Chociaż przydzielono mu tylko 64 miejsca docelowe, jednak aż 115 osób (chętnych było jeszcze więcej) z tego rejonu potrafiło zostać studentami.

Praktykę miejsc docelowych zastosowano również w dwunastu college'ach Litwy znajdujących się w Wilnie, Kownie, Kłajpedzie, Sziauliai, Mariampolu i Utenie. Na przykład, rejonowi wileńskiemu przydzielono w nich 80, trockiemu 51 miejsc. Przedstawiciele tych rejonów zajęli odpowiednio 51 i 29 miejsc.

Na uniwersytety republiki (tu i poniżej będzie mowa o wydziałach dziennych — S.W.) w 1991 r. wstąpiło 121, czyli 43,1 proc., do akademii — 85, czyli 30,2 proc., do instytutów — 73, czyli 26 proc. całej młodzieży czterech rejonów Wileńszczyzny. Najwięcej (58, czyli 20,6 proc.) osób rozpoczęło studia w WIP, najmniej (po trzech, czyli 1,1 proc. — w LIWF i LAW, 49 (17,4 proc.) kontynuowało studia na WUT, 36 (12,8 proc.) — UW, po 32 (11,4 proc.) — KUT i LAP (miejscami innymi jesienią do Akademii Policyjnej na sześciomiesięczne kursy z rejonu wileńskiego przyjęto jeszcze ponad 60 osób), 19 (6,8 proc.) wstąpiło do KAM, 12 (4,3 proc.) — SzIP, 4 (1,4 proc.) — KU.

Porównując ilość młodzieży z rejonów Wileńszczyzny w poszczególnych wyższych uczelniach widzimy dość wyraźne różnice. Na przykład, 37 osób (prawie połowa z rejonu wileńskiego) studiuje w WIP i WUT. Tymczasem młodzież z rejonu trockiego podzieliła się równomiernie. W ogóle w rejonach Wileńszczyzny wyraźna jest orientacja geograficzna — studiować bliżej domu, bliżej Wilna, 179, czyli 63,7 proc. wszystkich stu-

dentów pierwszego roku studiuje w szkołach Wilna, 30,6 proc., 4,3 proc. — Sziauliai, 1,4 proc. — Kłajpedy, Wstąpił na Wileńszczyznę dział Konserwatorium wileńskiego, chociaż talantystów ten region daje.

Możemy śmiało twierdzić o stosunkowo dobrych wskaźnikach przyjęcia szkół wyższych Litwy i wydziałów ulgi studentów w obcowie młodzieży Wileńszczyzny. Faktycznie okazało się, że rejonu solecznickiego została przyjęta większa uczelnie republiki, miejscem docelowym rejon wileński z tej liczby skorzystał w tym roku tyłem bowiem osób, które wo zostało studentami wszęgo roku. Wśród młodzieży różnej narodowości ukończyła szkoły tawskim, rosyjskim i litewskim językiem wykładowym.

Słyszysz się nieraz opinii uniwersytet wileński negatywnie nastawione do młodzieży z Litwy Południowo-Wschodniej. Rejon to „jedyna szkoła na Litwie, która udzieliła ulgi absolwentom Wileńszczyzny” („Przyjeździec” 5 września 1991 r.). Rejon, Alma Mater zwała surowyzy reprimowania na studiach. Przeniesienie na wczesny okres egzaminów wstępnych spowodowało zamieszanie, zwiększyła czbę potencjalnych rejonów. To prawda, po egzaminach wstępnych uniwersytet nie stworzył żadnych ulg wobec młodzieży Wileńszczyzny, komisja mandatowa w nich ustalonych miejsc docelowych stosowała zniżki 2 punkty. Osobiście nie możemy wyjaśnić kilka z nich dotyczących tego. W niektórych tych przypadkach różnica była większa niż punkty. Komisja miała, rektorat w znanych przypadkach zaproponowała przyjęcia, która nie miała nabrać odpowiedniej ilości punktów, pogłębiała dę na przygotowanie wydziału uniwersytetu, którzy skorzystał z tej ilości. Możliwe, że tak stepowano nie zawsze, nak z analogicznymi faktami osobiście nie zetknęliśmy. Na pierwszy rok UW stała się młodzież Litwy wielu innych rejonów Litwy.

Zebrałe dane pozwalają naszym zdaniem dowiedzieć się osiągnięcia młodzieży z Wileńszczyzny (w znacznym stopniu dzięki docelowym miejscom docelowym) w stosowaniu ulg w roku ubiegłym nie tylko nie pozostały, tyle za rejonami Zm. Aukstoty lub Suway, lecz w poszczególnych padkach wyprzedziły. Przyjmowanie młodzieży w rejonach Litwy Południowo-Wschodniej do wyższych szkół Litwy odpowiadał nawet przekroczył średnie rejonów republiki w tej dziedzinie. Podobny procent młodzieży z rejonów solecznickiego, święciańskiego, trockiego lub wileńskiego, porównaniu z innymi rejonami i rejonami republiki, mógłby wstąpić na studia zarówno do bardziej „prestizjowych” szkół Litwy.

Sewerinas WALTERIS, doradca Departamentu ds. Narodowości przy rządzie Republiki Litewskiej.

13/

Projekt (ze zmianami) przedkładany na referendum 23 maja

Ustawa Konstytucyjna Republiki Litewskiej o Prezydencie Republiki Litewskiej

Artykuł 1

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy zastępuje się ustawę Prezydenta Republiki Litewskiej.

Artykuł 2

Prezydent Republiki Litewskiej jest głową Państwa Litewskiego. Trochę się on o niepodległość państwa i jego integralność terytorialną.

Prezydent reprezentuje Państwo Litewskie. Prezydent i Rząd sprawują władzę państwową, co im zleca Konstytucja i ustawy.

Artykuł 3

Na prezydenta może być wybrany obywatel Republiki Litewskiej z pochodzenia, który co najmniej w ciągu dziesięciu lat przed dniem wyborów ukończył o ile do dnia wyborów ukończył co najmniej czterdzieści lat lub jest liczący nie więcej niż sześćdziesiąt pięć i jeżeli może być wybrany na członka Sejmu.

Prezydenta wybierają obywatele Republiki Litewskiej na okres pięciu lat w trybie tajnego głosowania w powszechnych, równych i bezpośrednich wyborach. Ta sama osoba może być wybierana na Prezydenta nie więcej niż dwa razy z rzędu.

Prezydent nie może być jednocześnie członkiem Sejmu, zajmować innych stanowisk i otrzymywać żadnego innego wynagrodzenia z wyjątkiem wynagrodzenia ustalonego dla Prezydenta.

Artykuł 4

Kolejne wybory Prezydenta odbywają się, gdy pozostaje nie więcej niż cztery i nie mniej niż dwa miesiące do końca kadencji bieżącej Prezydenta. Dzień wyborów Prezydenta Sejm ogłasza nie później niż przed dwoma miesiącami. W razie braku Sejmu lub niemożliwości spełnienia przynajmniej tego wymagania, datę wyborów ogłasza Premier.

Kandydat na Prezydenta zostaje zarejestrowany, gdy jego kandydatura swymi podpisami popiera co najmniej 50 tys. obywateli, mających prawo wyborcze.

Wybory Prezydenta uważa się za dokonane, jeśli uczestniczyła w nich co najmniej połowa wyborców. Jeśli w wyborach uczestniczyło mniej niż połowa wyborców, nie później niż w ciągu dziesięciu dni rozpocznie się nowe wybory, które mają być przeprowadzone nie później niż w ciągu dwóch miesięcy.

Kandydat, który uzyskał przynajmniej połowę głosów uczestników wyborów, uważany jest za wybranego.

Jeśli podczas pierwszego głosowania żaden z kandydatów nie zgromadził ponad połowy głosów wyborców uczestniczących w wyborach, po dwóch tygodniach od dnia pozostała dawa kandydaci, którzy zdobyli najwięcej głosów, i wybrany zostanie ten, który uzyskał więcej niż połowę.

Jeśli na drugie głosowanie pozostaje tylko jeden kandydat, uzyskuje on ponad połowę głosów wyborców, ponad połowę głosów wyborców, którzy wzięli udział w głosowaniu.

Imię wyborcy Prezydenta, jego staż będą niezgodne z prawem i niezgodne z prawem i niezgodne z prawem i niezgodne z prawem.

Artykuł 5

Wybrany Prezydent najazutro po upływie kadencji bieżącej Prezydenta albo nastąpiąco po rezygnacji niniejszej ustawy Prezydent wystrąpiący do pełnie

nia swych obowiązków, składając przed Sejnem uroczystą przysięgę tymi słowy:

„Ja, ... wybrany wolą obywateli Litwy na Prezydenta Republiki Litewskiej, w obliczu Boga Wszemchłogącego i Narodu, wam tu jako świadkom uroczystość.

Przysięgam wierność Republice Litewskiej i jej Konstytucji, Przysięgam że wszech sił strzec niepodległości Litwy, integralności jej ziemi i wolności mieszkańców Litwy.

Przysięgam sumiennie i uczciwie służyć Ojczyźnie i dobru mieszkańców Litwy. Przysięgam strzec demokracji i sprawiedliwie posługując się nadanymi mi przez Konstytucję pełnomocnictwami. Tak mi dopomóż Bóg”.

Składa też przysięgę ponownie wybrany Prezydent.

Akt zaprzysiężenia Prezydenta Republiki Litewskiej podpisują Prezydent i Przewodniczący Sejmu. W razie braku Sejmu przysięgę Prezydenta przyjmuje Przewodniczący Sądu Najwyższego.

Artykuł 6

Po wybraniu Prezydenta Republiki Litewskiej Rząd składa dyminisj. Prezydent w ciągu piętnastu dni przedstawia Sejmowi do zatwierdzenia Premiera.

Decyzję co do Premiera Sejm ma podjąć w ciągu siedmiu dni.

Zatwierdzonemu przez Sejm Premierowi Prezydent zleca utworzenie Rządu, zatwierdza jego skład.

Zatwierdzony przez Prezydenta Rząd w ciągu piętnastu dni ma powziąć decyzję w sprawie aprobataj deklaracji działalności Rządu. W razie niezaprobowania deklaracji Prezydent przyjmuje dyminisj Rządu.

Jeśli Sejm co najmniej dwukrotnie z rzędu w terminach wskazanych w niniejszym artykule nie zatwierdza zgłaszanych przez Prezydenta kandydatów na Premiera lub dwa razy z rzędu nie aprobuje deklaracji działalności Rządu, to Prezydent może rozpisnąć wybory nadzwyczajne do Sejmu.

Jeśli również nowo wybrany Sejm nie aprobuje zaproponowanej przez Prezydenta kandydatury Premiera lub nie akceptuje deklaracji działalności Rządu, to może ogłosić referendum w sprawie wyborów nadzwyczajnych Prezydenta.

Prezydent na wniosek Premiera mianuje i zwalnia wicepremiera i raz w tym ministrow. Prezydent może zwolnić Premiera. Prezydent przyjmuje dyminisj członka Rządu, reorganizuje Rząd.

Gdy Prezydent postanawia zreorganizować Rząd i mianuje ponad połowę nowych członków, Rząd może uzyskać aprobataj Sejmu dla deklaracji swego działalności.

Prezydent przyjmuje dyminisj Rządu, gdy składa rezygnację lub zwalniają jest Premier bądź wtedy, gdy Sejm tajnym głosowaniem większości ogółu członków wyraża Premierowi wotum nieufności wobec działalności Rządu. Prezydent przyjmuje zwrocone przez Rząd pełnomocnictwa do wybrania Sejmu.

W razie dyminisj Rządu lub zwrotu pełnomocnictw, Prezydent zleca członkom Rządu pełnienie obowiązków do sfornowania nowego Rządu.

Prezydent ma prawo udziału w posiedzeniach Rządu. Prezydent uczestniczy w posiedzeniu Rządu przewodnicząc mu.

Prezydent ma prawo zawieszania uchwał i rozporządzeń Rządu niezgodnych z ustawami.

Artykuł 7

Prezydent kieruje polityką zewnętrzną Państwa. Zawiera o międzynarodowe umowy Republiki Litewskiej bądź wyznacza i nadaje uprawnienia przedstawicielom państwa co do ich zawierania i podpisywania. Prezydent podpisuje zawarte przez siebie międzynarodowe umowy oraz listy ratyfikacyjne umów ratyfikowanych przez Sejm. Zawierane przez rząd i ministerstwa umowy międzynarodowe wymagają uprzedniej zgody Prezydenta.

Prezydent, który wcześniej w trybie referendum nie uzyskał aprobaty narodu, nie może zawierać umów oraz innych aktów dotyczących wstąpienia Republiki Litewskiej do wspólnot państwowych, zrzeszeń i związków, ograniczających suwerenność Państwa Litewskiego.

Na wniosek Rządu Prezydent mianuje i odwołuje przedstawicieli dyplomatycznych Republiki Litewskiej w państwach obcych i przy organizacjach międzynarodowych, przyjmując listy uwierzytelniające przedstawicieli dyplomatycznych państw obcych, nadaje wyższe rangi dyplomatyczne.

Artykuł 8

Prezydent zaprasza i proponuje Sejmowi mianowanie kontrolera państwowego.

Prezydent mianuje i zwalnia wysokich urzędników państwowych, których mianowanie i zwalnianie jest mu zlecone ustawowo.

Prezydent nadaje najwyższe stopnie wojskowe.

Prezydent, pełniąc zlecane mu pełnomocnictwa, wydaje Akty Prezydenckie.

Akty Prezydenckie, z wyjątkiem Aktu o rozwiązaniu Rządu, mianowaniu osób urzędowych oraz winnych w ustawowo przewidzianych wypadkach, ważne są za podpisem Premiera lub odpowiedniego ministra.

Prezydent wydaje rozporządzenia w sprawie działalności podległych mu służb.

Uchwalona przez Sejm ustawa, a także uchwała o trybie wejścia jej w życie przedkłada jest Prezydentowi do podpisania i opublikowania.

Prezydent uchwalona przez Sejm ustawę nie później niż w ciągu dziesięciu dni po przedłożeniu podpisuje i publikuje, bądź zwraca Sejmowi do powtórnego rozpatrzenia informując, dlaczego się nie wyraża zgody na jej podpisanie i jakie proponuje poprawki.

Jeśli Sejm po raz drugi rozpatruje zwróconą ustawę i co najmniej 3/5 głosami wszystkich jego członków uchwała bez poprawek lub częściowymi poprawkami, to Prezydent obowiązany jest podpisać ją i opublikować.

Ustawę o budżecie, uchwaloną przez Sejm, Prezydent obowiązany jest podpisać i opublikować.

Prezydent podpisuje i publikuje ustawy i decyzje podjęte w drodze referendum Narodu.

Prezydent może zgłaszać Sejmowi projekty ustaw. Może on przedstawiać kwestie porządku dnia, które mają być rozpatrzone przez Sejm w pierwszej kolejności. Wnioski Prezydenta Sejm obowiązany jest rozpatrywać.

Prezydent ma prawo żądać rozpatrzenia którejkolwiek z ustaw lub kwestii w Sejmie po kolejności, procedury niezwłocznego uchwalenia, jednakże Sejm 3/5 głosów wszystkich członków Sejmu zgodnie to może odrzucić.

Prezydent ma prawo apelować do Narodu.

Prezydent może zgłaszać do przegłosowania przez Naród poprawki do Konstytucji z wyjątkiem poprawki co do pełnomocnictw Prezydenta.

Prezydent może powołać własną Radę konsultacyjną. Jej uchwały mocy prawnej nie mają.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Proces oskarżenia ustala prawo. Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Artykuł 9

Prezydent ogłasza kolejne wybory do Sejmu, które mają się odbyć w ciągu ostatnich dwóch miesięcy kadencji Sejmu.

Prezydent na wniosek Rządu może rozpisnąć wybory nadzwyczajne, jeśli Sejm wyraził wobec Rządu wotum nieufności. Prezydent może ogłaszać wybory nadzwyczajne do Sejmu również w przypadku, jeśli Sejm w ciągu dwóch miesięcy od początku roku budżetowego nie zatwierdził budżetu państwowego.

Prezydent wyznacza dzień pierwszego posiedzenia zgromadzenia nowo wybranego Sejmu nie później, niż w ciągu piętnastu dni od wybrania. Jeśli Prezydent nie wyznaczy pierwszego dnia posiedzenia, Sejm zbiera się sam w piętnastym dniu po wybraniu.

Jeśli nie sposób zwołać Sejmu z powodu wojny lub innych przyczyn nie do pokonania, Prezydent może przedłużyć czas pełnomocnictw Sejmu, nie więcej jednak niż dwa razy i nie dłużej niż na sześć miesięcy każdorazowo.

Prezydent może zwołać sesję lub posiedzenie nadzwyczajne Sejmu, ustalając porządek dnia sesji czy posiedzenia.

Prezydent, nie rzadziej niż raz do roku, informuje Sejm o sytuacji w kraju i polityce zagranicznej. Sejm może podczas każdej kolejnej sesji poprosić o jedno wystąpienie poza kolejnością.

Artykuł 10

Prezydent przedstawia Sejmowi kandydatury Przewodniczącego Sądu Najwyższego, jego zastępców, sędziów Sądu Najwyższego, Przewodniczącego Sądu Apelacyjnego i mianuje innych sędziów.

Artykuł 11

Prezydent jest dowódcą naczelnym wszystkich sił zbrojnych Państwa, aczkolwiek za kierowania siłami zbrojnymi i moc obronna przed Sejnem odpowiedzialny jest i składa sprawozdanie Rząd.

W celu rozpatrywania spraw bezpieczeństwa i obrony Prezydent zatwierdza Radę Bezpieczeństwa Państwowego i kieruje nią.

W okresie obrony państwa, Prezydent kieruje sprawami obrony poprzez dekrety.

W razie zagrożenia bezpieczeństwa Państwa Prezydent może ogłaszać w Państwie lub w jego części okres obrony Państwa i nie później niż w ciągu trzech dni przedstawić ten swój Akt do zatwierdzenia Sejmowi.

W tym samym trybie między sesjami Sejmu Prezydent rozstrzyga kwestie mobilizacji i wojny.

Artykuł 12

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Artykuł 13

Proces oskarżenia ustala prawo. Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Prezydent nie może być oskarżony za działalność w ramach swych uprawnień. Za pozostałą działalnością, poprzez którą zmiada daną przysięgę wierności Republice Litewskiej i jej Konstytucji, czy też jeśli popełnił umyślnie ciężkie przestępstwo, może być pociągnięty do odpowiedzialności w trybie procesu oskarżenia publicznego.

Artykuł 14

Osoba Prezydenta jest nietykalna; zanim pełni obowiązki nie może być aresztowany, pociągnięty do odpowiedzialności karnej czy administracyjnej.

Miano Prezydenta pozostaje o sobie do końca życia.

Artykuł 15

Rezydencja Prezydenta znajduje się w stolicy Republiki Litewskiej Wilnie. Nad rezydencją Prezydenta wznosi się flagę państwową Republiki Litewskiej. Flagę prezydencką wznosi się w trybie ustawowym.

Artykuł 16

Ustawa o budżecie Republiki Litewskiej przewiduje środki na pełnienie funkcji prezydenckich, utrzymanie rezydencji, aparatu oraz służb.

Artykuł 17

Wynagrodzenie Prezydenta ustala Sejm. Niniejsza ustawa ma być opublikowana w ciągu trzech dni po komunikacie komisji ds. referendum, że ustawa została przyjęta. Ustawa ta nabiera mocy w dniu ogłoszenia.

Ustalono niniejszą ustawą pełnomocnictwa konstytucyjne Prezydenta mogą być zmienione jedynie drogą referendum o zmianie pełnomocnictw Prezydenta.

Pierwsze wybory Prezydenta Republiki Litewskiej zgodnie z tą ustawą mają być przeprowadzone nie później niż w ciągu czterech miesięcy od wejścia ustawy w życie.

Grupa inicjatywa referendum 6 maja 1992 r.

TO TAKIE NASZE...

Vilnius, 1992.03.29

Nr TMVI—4a
Sz. P. Zbigniew Balcewicz
Redaktor Naczelny „Kuriera
Wileńskiego”

W związku z publikacją w „Kurierze Wileńskim” z dn. 10 sierpnia 1991 roku, nr 155 „Poznać Wilno, to znaczy — ukochać je na zawsze” oraz z dn. 12 października 1991 roku, nr 200 „Przed wystawieniem pomnika Juliuszowi Kłosowi”, jak też „Nasza Gazeta” nr 9, z dn. 15—30 września 1991 roku „Będzie pomnik Kłosa” oraz „Magazyn Wileński” nr 15—16 z dn. 31.08.91 „Poznać Wilno, to znaczy ukochać je na zawsze...”, Inspekcja Spuścizny Kulturalnej Republiki Litewskiej składa następujące oświadczenie.

Rossja jest szczególnym cmentarzem-skansem kultury narodowej i ma szczególny status państwowy.

Cmentarz Rossa zgodnie z Ustawą Republiki Litewskiej nr 1—436 z dn. 30 lipca 1990 r. traktowany jest jako cmentarz zainicjowany i włączony jest do rejestru zabytków kultury Republiki Litewskiej.

Cmentarz Rossa podlega też Uchwałom Rządu nr 359 z dn. 26 listopada 1990 r., jako obiekt zabytkowy o znaczeniu międzynarodowym. Dlatego też ustawianie i restaurowanie pomników na w/w cmentarzu winno opierać się na wymogach wyszczególniających

Z WIELKĄ niechęcią, wręcz z przykrością zabieram się do tego komentarza. W założeniu, w ogóle powyższy dokument, który przez autora dostarczony został do redakcji w ostatnich dniach kwietnia, nie powinien być ukazać się na naszych łamach z powodu niekompetencji autora. Lecz: papier wszystko ściera. A ponadto — tu i tam słyszymy o nieoljalności gazety względem prawdziwych Polaków — patriotów (zawsze się zastanawiam co to w rzeczywistości oznacza). Argument jednak najważniejszy: pan Henryk Sosnowski, prezes Fundacji Kultury Polskiej na Litwie, onże w służbie państwowej — Starszy Inspektor ds. Zabytków Mniejszości Narodowych Inspekcji Spuścizny Kulturalnej Republiki Litewskiej ponownie (tym razem już telefonicznie) stanowczo i kategorycznie za-

nym w § § 3—13 Dokumentu Końcowego Międzynarodowego Kongresu Architektów oraz Państwowych Technicznych ds. zabytków historii (25—31 maja 1964 r.), jak też innych dokumentów normatywnych ICOMOSu. Projekt pomnika J. Kłosa opracowany przez p. E. Budreikę, wspomniany w w/w artykule nie odpowiada następującym wymogom:

- 1). Brak zgody rodziny na ustawienie nowego pomnika;
- 2). Pomniki osób takiej rangi, jak ś.p. prof. Juliusz Kłosa projektuje się drogą konkursu przy akceptacji organizacji społecznych oraz instytucji kulturalnych;
- 3). W swym stylu pomnik musi być dostosowany do otoczenia i epoki;
- 4). Pomniki o tej randze muszą być również zaakceptowane przez ISK RL.

Dopóki wymogi te nie będą spełnione, realizacja projektu, o którym mowa w w/ artykule jest niemożliwa.

Starszy Inspektor ds. Zabytków Mniejszości Narodowych Inspekcji Spuścizny Kulturalnej Republiki Litewskiej
Henryk SOSNOWSKI (podpis)

F.S. Proszę Sz. P. Redaktora o opublikowanie niniejszego oświadczenia na łamach „Kuriera Wileńskiego”.

żądał opublikowania swego oświadczenia. Redakcja więc stosuje się zgodnie z zasadą: pan każe, sługa musi.

Gwoli wyjaśnienia: dlaczego właśnie niżej podpisanej wypadła konieczność odpowiadania szanownemu Starszemu Inspektorowi? Otóż, z tej prostej przyczyny, że w swym oświadczeniu nawiązał on na wstępie do dwóch artykułów na łamach „Kuriera Wileńskiego” właśnie autorstwa Haliny Jotkiąło. A ponadto jest ona członkiem Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą przy ZPL, działającego jak dotychczas dość efektywnie, z samozaparciem, choć jak na lokalne układy, bez zbytejnego rozgłosu. Pan jako Starszy Inspektor powinien wiedzieć, i wie dokładnie, co na swe dotychczasowe skromne konto wpisał już Komitet. Na wszelki jednak wypadek przypomnę: otóż odnowiono pomnik ro-

zdiny Piotrowskich (przy okazji okazało się, że leży też tam inna rodzina). Doprowadzono do porządku głąz na grobie Gieców (jeden z nich w swoim czasie był prezydentem miasta Wilna). Natomiast w lipcu bieżącego roku — trzeci wartościowy aż niezwykle trudny do realizacji obiekt, który gdyby nie zaczęto robót, bezprowrotnie by uległ zniszczeniu, zostanie zakończony. Jest to piękny anioł na grobach rodzinnych Hryniewiczów. Piękny lecz z piaskowca, panu Starszemu Inspektorowi, przypuszczam, jest wiadome, że materiał to wybredny i podatny na wpływy atmosferyczne, a

Punkt widzenia

stąd daleko posunięty zniszczenie. Dalej. Otóż w roku ubiegłym dwie panie z Wileńskiego Komitetu wytrwale marzyły (lecz były szczęśliwe), kwestując na warszawskich Powązkach dla dobra Rossy. Są one niezmiernie wdzięczne Społecznemu Komitetowi Opieki nad Starymi Powązkami na czele z panem Jerzym Waldorffem, który w odróżnieniu od poszczególnych miejscowych (tzn. wileńskich) działaczy robi konkretną robotę, odrywając kęs (proszę wybaczyć tak wulgarnie porównanie) od powązkowskich ust, a dając go Rossie. Tak więc, zebrane pieniądze w listopadzie ub. roku zostaną wkrótce spożytkowane na odnowienie kolejnego pomnika na Rossie. W tym celu w Wilnie bawił ostatnio dr Tadeusz Rudkowski, prezes Ogólnopolskiego Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, który wytypował kolejni wartościowy obiekt, wymagający niezwłocznej interwencji restauratorów. Przy okazji, wymienione trzy pomniki zostały odnowione przez polskich restauratorów za pieniądze zebrane w Warszawie przez wilnian podczas kwesty w

1990 r. Przed ich przyjazdem do nas Komitet Wileński dopełnił wszelkich formalności związanych z pracami konserwatorskimi na Rossie, opiekował się gośćmi podczas ich pobytu w Wilnie, a Litewska Akademia Sztuk Pięknych zatroszczyła się o ich zakwaterowanie.

Do rejestru prac dokonanych przez Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą przy ZPL należy ubiegłoroczne porządki Rossy przed Zaduszkami. Pan prezes widocznie pamięta, że „Kurier Wileński” wystąpił z apelem: „Podaruj kwiaty dla Rossy”. A nasi Czytelnicy (jeszcze raz im dziękujemy) zareagowali momentalnie i dzięki ich ofiarności setki opuszczonych grobów pokryło się kwiatami. Tenże Komitet zorganizował uczniów Wileńskiej Szkoły Średniej im. Adama Mickiewicza do sprzątnięcia cmentarza. Do tego wyliczania dodać należy rzecz, moim zdaniem, bardzo ważną — ustawienie pomnika na grobie Juliusza Kłosa, o który pan, panie Starszy Inspektorze, tak kruszy kopie. Pomnik powstaje ze składek społecznych, a głównym ofiarodawcą jest pani Ewa Krygier z Londynu.

Przytko mi, ale muszę pana rozczarować. Otóż mimo pańskich (zresztą absolutnie niezrozumiałych) zabiegów pomnik Juliusza Kłosa na Rossie będzie. Przy tym w takiej postaci, w jakiej został zaprojektowany i opracowany przez szanownego profesora pana Edwarda Budreikę.

Stanie ten pomnik. Argumenty przytoczone w pańskim oświadczeniu są nieuzasadnione (nie odważ się powiedzieć, że fałszywe). Przytoczę tylko punkt, w którym twierdzi pan, że Rossa jest obiektem o znaczeniu międzynarodowym. Pozwolę sprostować. Otóż, żaden za bytek z terenu Litwy dotychczas nie został włączony na listę zabytków klasy międzynarodowej. Szkoda. Oczywiście, bardzo szkoda, ale takie są realia.

Uważam, że nie ma sensu dalsza dyskusja, bo w żadnym z punktów nie ma Pan racji. Dla czystego jednak sumienia weźmy chociażby ostatni z nich, nr 4. Otóż,

jeśli projekt jest zatwierdzony i zyskał akceptację Spuścizny Kulturalnej miasta Wilna, zadanie akceptacji już nie wynika. Czy przytaczając ten przykład nie stawia Pan pytanie: pod znakiem zapytania kompetencji specjalistów w trudnych?

O co więc chodzi, Henryku? Czy o to, że zaczął coś robić, a Pan czasem zwraca się do niego z absurdalną wprost propozycją, by pieniądze z Rossy w Warszawie na restaurację srebrenych orzełków, na zgodzie z pańskim pomnikiem na grobach polskich żołnierzy poległych w latach 1918—1920 i spoczywających na nie. Przecież Pan wie doskonale, że te srebne orzełki już nazajutrz byłyby wydziedziczone. Wszak pamięta Pan, że w naszym społeczeństwie, niestety, kwitnie dziedzictwo materialne, się okazuje — moralne również częste.

Na zakończenie powiem Pan, że Mu przypominają Rossie i innych cmentarzy, leży wielu, bardzo wielu ludzi ogromnie zasłużonych dla Wilna i Wileńszczyzny. Świata w ogóle, na którym grobach nie ma nawet zwykłego drewnianego krzyża. Służę przy okazji nazwiska: mi. Niechże Pan taskawnie stawi w spokój ś.p. Juliusza Kłosa i wrzeszczajmy tymi grobami, co jest moim obowiązkiem jako Starszego Inspektora ds. Zabytków Mniejszości Narodowej Inspekcji Spuścizny Kulturalnej Republiki Litewskiej. Jednej osobie prezesa Fundacji Kultury Polskiej na Litwie.

Halina JOTKIĄŁO

Wydano w WP

Moskiewskie wydawnictwo „Młoda Gwardia” wydało „dawho w stutysięcznym” dziele książkę oficera ochotnika armii Romana Gula „Dziękuję”.

Seria „Biblioteka wydawnictwa rodzinnego” przygotowywana przez moskiewskie „Przedsiębiorstwo” zamieściła w 50 tysięcy tomach replikarzy książki A. Jacewskiego „Na drodze do dojrzałości”. Przekład z polskiego L. Wasilowa.

W Barnaulu pracownicy czeskiego zjednoczenia „Młoda Gwardia” wydali w stutysięcznym wydaniu dzieło ilustrowaną książkę S. „Baśnie robotów” w przekładzie E. Bronskiego.

Powieść historyczna B. „Faraon” w 50-tysięcznym wydaniu dzieła opuszcza moskiewskie dawno „Transport”. Powieść o wojnie do wydania — E. Otyłowski postawie i uwagi — W. K.

Do wydania „Dzieł” S. w dwóch tomach przygotowane przez przedsiębiorstwo „Firma Greg” w Moskwie. Światło w 200-tysięcznym wydaniu dzieła pierwszy tom z wierszami wianadą o pilocie „Maska”. Autor wydania L. Lawrin.

W Kalmucji przygotowana książkę B. Wydawnictwo „Ewa zawsze młoda” poświęca „Jak być piękną” — o biurowym w różnym wieku — w kład z polskiego W. Stankiewicza.

Petersburska oficyna wydała książkę S. G. „W domu Sary”.

T. ANDRIEJ

Promienie słoneczne zastępują leki

Jak się okazuje, wiele chorób można wyleczyć bez preparatów aptecznych. Najdroższe deficytowe leki mogą zastąpić promienie słoneczne, jeśli korzystać z nich będziemy według metody lekarzy kazachskich. Świadczy o tym doświadczenie heliolecznic. Z inicjatywy niedawno założonego republikańskiego stowarzyszenia współpracy komercyjnej „Heliohioterm” w Alma Acie, stosującego nietradycyjne źródła energii, zaczęto produkować specjalne urządzenia dla tych lecznic. Zmontowano w nich wkłesłe zwierciadła sferyczne, służące do skupiania światła słonecznego.

Lekarze z Alma Aty ustalili, że promieniami słonecznymi leczą się astmę oskrzelową, zapalenie korzonków nerwowych, zapalenie oskrzeli, poliartrętyzm zakaźny i niektóre inne choroby.

Heliolecznicami szczególnie się zainteresowali pediatry. Chodzi o to, że zgromadzone przez zwierciadła sferyczne i zane-

wszystkim od dzieciństwa promienie „zajczka świetlnego”, naswietlając ciała małego pacjenta rozgrzewają bólące miejsca na taką głębokość, która jest niedostępna dla innych sposobów leczniczych. Ponadto — taka kuracja przypomina wesołą grę, co jest bardzo ważne, gdy chodzi o pacjenta — dziecko.

Powstaje jednak słuszne pytanie: co robić w dni pochmurne? Jak się leczyć? W tym celu heliolecznice korzystają ze sztucznych słońca — urządzeń ksenonowych.

W stolicy Kazachstanu wyprodukowano już około 70 zwierciadeł sferycznych. Pozwała to na zastosowanie skoncentrowanych promieni słonecznych do celów leczniczych w kilku regionach republiki. Nowością kazachskich medyków zainteresowali się lekarze chińscy.

NA ZDJĘCIU: w heliolecznicę.

(KAZTAG—ELFA)

Występy „Lietuwy“

Mielismy przyjemność w naszej szkole, w Nowej Wilni, gościć Państwowy Zespół Pieśni i Tańca „Lietuva“ (kierownik Pranas Butkus). Ten wielce zasłużony zespół już od pół wieku kultywuje kulturę litewską. Ma poza sobą ponad 7 tys. koncertów, w tym w Niemczech, Polsce, Japonii, Francji, Szwecji, na Filipinach. Niejedno pokolenie

tańczyło i śpiewało w „Lietuwie“. Mamy w niej również absolwentów naszej szkoły, Henryka Stankiewicza, wieloletniego solistę zespołu. Oglądając koncert „Lietuwy“ obejrzelismy wiele wspólnych obrazków, tradycji, obyczajów litewsko - polskich, jak też świąt np: zapusty, smilgus - dyngus, noc świętojańska.

Pozegnaliśmy zespół hucznymi oklaskami.
H. JUCHNIEWICZ, zastępca dyrektora Wileńskiej Szkoły Średniej nr 26
NA ZDJĘCIACH: fragmenty koncertu; członek zespołu „Lietuva“, absolwent szkoły nr 26 Henryk Stankiewicz.
Fot. Z. Markowicz

W Wilnie – policja konna

W Wilnie rozpoczęła służbę policja konna. Codziennie na dyżury w parkach Vingis i Sereizki, w Markucjach i Wołokampach wyjeżdża 12 patroli. Jak powiedział starszy komisarz Zarządu policji publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych W. Nawickas, przed rokiem rząd republiki wyasygnował milion rubli na utworzenie policji konnej. Wtedy udało się zakupić 29 koni, niezbędny sprzęt. Jednostka

policji – konny oddział kompanii służby patrolowej wileńskiej policji publicznej znalazł siedzibę na bazie specjalnej sportowej szkoły jeździectwa i pięcioboju nowoczesnego. Powiada się, że konny policjant zastąpi sześciu pieszych. O skuteczności nowego pododdziału przekonano się podczas utrzymywania porządku koło Pałacu Sportu, gdy odbywał się wielki koncert, który wzbudził ogromne podniecenie wśród

mlodzieży. Specjalnie ćwiczone konie nie obawiają się strażaków, syren samochodowych, świateł sygnałowych. Większość policjantów kompanii stanowią byli jeźdźcy. Oddział ten ma specjalne samochody do przewozu koni, więc można go gdzie użyć w dowolnej miejscowości republiki. Kompanie policji konnej powstana w Kownie i Kłajpedzie.
(ELTA)

Co, kiedy, gdzie

TEATR
● **Rosyjski Dramatyczny.** Dziś sią komedia „Te kobiety wszystko mogą“. Jutro „Publiczne zabrania się oglądać“. W niedzielę dla dzieci „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków“. Wieczorem „Historia jesienna“.
● **Opera.** Dziś balet „Jeziro lańdzkie“. Jutro opera Donizettiego „Lucja z Lamermoor“ z udziałem W. Noroki, E. Kaniawy, W. Prudnicka po raz pierwszy wykona partię Raimonda.
● **W Akademickim** dziś „Mażwydas“. W sobotę w Małej Sali „Orkiestra“. W niedzielę dla dzieci „Czerwony kaputek“. Wieczorem na Małej Scenie „Niedźwiedź“, „Jubileusz“.

● **Śmierć Anarchisty** obejrzać dziś można w **Młodzieżowym**. Jutro „Nos“, w niedzielę „Mewa“.
● **Teatr „Szaures Atenal“** występujący na scenie Młodzieżowego zaprezentuje dla dzieci w niedzielę „Akademik pana Kleksa“. Wieczorem „Bracia Karatazow“.
● **W Wileńskiej „Lele“** w sobotę i niedzielę przedstawienia wyreżyserowane przez W. Mazurasa.

KONCERTY
● W niedzielę o godz. 16 w **Pałacu Sportu** jubileuszowy koncert „Wilenki“.

Droga pisanki przez świat

Pisanki wileńskiej twórczyni ludowej Wandy Giedryte ekspozycjonowane są dotychczas we wszystkich muzeach Litwy. A ostatnio zainteresowała się nimi zagranicą. W tym roku w Oslo (Norwegia) wystawiono ponad 40

jej prac. Wcześniej dziwiła ją Padwa (Włochy). A ostatnio W. Giedryte otrzymała z Anglii list z wiadomością, że jej pisankami zainteresowała się galeria w Oxfordzie.
R. SZINKUNAS

Giełda „KURIERA“

„HP“ NA LITWIE
Największa europejska firma produkująca komputery „Hewlett-Packard“ z Finlandii założyła już swe przedstawicielstwa na Litwie i w Estonii. Teraz szuka partnerów (twarcia analogicznej) do swej przedsiębiorstwa w 100 krajach świata. Na razie sprzedaje w wileńskim „Compuferlandzie“ sprzęt drukarski.
CENY ZAGRANICZNYCH SAMOCHODÓW
BMW 728 (1981 r.) – 160 tys.
Ford Sierra 2.3i (1984 r.) – 78 tys. rb., Ford Scorpio 2,9 (1988 r.) – 76 tys. rb., Opel Omega 2,0i (1987 r.) – 76 tys. rb., Opel Rekord (1981 r.) – 100 tys. rb.
ORLIGACJE 1982 R.
Wielu mieszkańców Litwy posiada jeszcze obligacje loterii państwowej ZSRR z 1982 r. Inie nie spieszcie się nimi robić. Jak wiadomo,

mo, w końcu ubiegłego roku za przestano rozpowszechniania tych papierów, a w lutym bank litewskie zaprzętały ich skupu. Zrobili to nagle, nie uprzedzając ludności. Jak zakomunikował Bank Oszczędnościowy obligacje na razie nie będą skupowane, gdyż nie wiadomo, jak będą pokrywane, o tym decyduje, je Rosja. Problem zostanie rozwiązany prawdopodobnie w drodze podpisania odpowiedniej umowy państwowej.
HODUJMY CZOSNEK
Niedawno zjechali na Litwę z Niemiec biznesmeni parający się skupem i konserwowaniem warzyw i owoców. Pertraktowali z Ministerstwem Rolnictwa Litwy, prywatnymi spółkami. Bardzo przypadły im do gustu litewski czosnek, cebula i ziemniaki. Zawarli odpowiednie umowy z Ministerstwem Rolnictwa na dostawę warzyw i owoców. Dla realizacji tej umowy w ministerstwie stworzono grupę inicjatywną. Osoby zainteresowane we współpracy i hodujące czosnek, cebulę oraz ziemniaki, a także inne warzywa, mogą zwracać się do Ministerstwa Rolnictwa (gab. net 368, tel. 62.04-90).
NA KALWARYJSKIEJ
Nie się nie zmieniło od tygodnia: cielecina kosztuje nadal od

90 do 110 rb., wieprzowina – od 100 do 150 rb., słonina – 60 rb., smalec – 80 rb. za kilo. Śmietana – 100 rb. litr, masło – 120 rb. kilo. Jest dużo różnego rodzaju wyrobów cukierniczych. Litewski sękacz średniej wielkości kosztuje 220 rb., większy – 350 rb. Za rodzikiewki gosposie proszą od 5 do 15 rb.
KURSY WALUT (na 13 maja) MOSKWA (Kurs rynkowy)
Dolar USA – 100 rb., dolar kanadyjski – 83,04 rb., marka niemiecka – 61,26 rb., szyling austriacki – 8,63 rb., gulden holenderski – 54,44 rb.
BANK LITEWSKI

WILEŃSKI BANK KOMERCYJNY:
dolar – 137 rb. (sprzedaż), 128 rb. (skup); marka niemiecka – 82,30 rb. (sprzedaż), 77 rb. (skup).
Bank Oszczędnościowy: dolar – 136,50 rb. (sprzedaż), 126,50 rb. (skup); marka niemiecka – 81,60 rb. (sprzedaż), 75,70 rb. (skup).
Bank „Hermis“: dolar – 136 rb. (sprzedaż), 127 rb. (skup); marka niemiecka – 82 rb. (sprzedaż), 73 rb. (skup).
Bank „Litmix“: dolar – 137 rb. (sprzedaż), 128 rb. (skup); marka niemiecka – 82 rb. (sprzedaż), 76 rb. (skup).

Nazwa waluty	Sprzedaż	Skup
Dolar USA	140,00	120,00
Marka niemiecka	85,80	73,50
Szyling austriacki	12,10	10,40
Funt brytyjski	251,60	215,60
Gulden holenderski	76,20	65,30
Korona duńska	22,20	19,00
Dolar kanadyjski	116,30	99,60
Frank francuski	25,50	21,90
Korona szwedzka	23,80	20,40
Dolar australijski	105,00	90,00
Frank szwajcarski	92,30	79,10
Korona norweska	22,00	18,80
Marka fińska	31,60	27,10

APTECZKOWY SKARBIEC

KAPIELE Z DODATKIEM SKRZYPY

Skrzyp zalewa się zimną wodą, gotuje pół godziny i dodaje do kąpiel. Na pełną wannę potrzeba 3/4 kg, na pół wanny – 3/8 kg, na kąpielkę i kąpiel nóg – po 1/4 kg. Kąpiele te dobre są na nerki i pęcherz moczowy, doskonale też poją rany. W przypadku rany robi się kompres z wyciurku skrzypu.

„BIAŁO-CZARNE“

W Wileńskiej Galerii Fotograficznej obejrzać obecnie można wystawę fotografików Pontiewieża. Ekspozycja obejmuje 50 zdjęć pod nazwą „Białe - czarne“. Winięcie mają okazję poznać prace S. Saladumasa, J. Ambrazki, P. Czaplisa i innych. Wśród fotografików tego miasta są też dwie panie – P. Lapenyte i M. Cziczlikowa.
R. SZINKUNAS

SPORT

PIŁKARSKIE „TO I OWO”

* Piłkarze „Ajaksu” Amsterdamu po remisie minionej środy w rewanżowym finałowym spotkaniu Pucharu UEFA z AC Torino 0:0 zostali posiadaczami tego trofeum w sezonie 91/92. O sukcesie zdecydowały 2 gole strzelone przed dwoma tygodniami na boisku w Turynie, kiedy to mecz zakończył się remisem - 2:2.

20 maja poznamy ostatniego tegorocznego posiadacza „europejskiego pucharu”. Na stadionie Wembley w finale klubowego Pucharu Europy „FC Barcelona” zmierzy się z „Sampdoria” Genewa.

* Minionej środy zostały za inaugurowane rozgrywane eliminacyjne do piłkarskiego Mundialu-94 w Y grupie europejskiej. Na własnym boisku Grecja zwyciężyła Islandię - 1:0.

Poza tymi drużynami w tej grupie występują też reprezentacje Wspólnoty Państw Niepodległych, Jugosławii, Węgier i Luksemburga.

* Po 2 kolejni tygodniowo rozgrywane ostatnio drużyny startujące w polskiej ekstraklasie. Przedwcześniej pierwszej porażki w rundzie wiosennej doznał prowadzący w tabeli piłkarze poznańskiego „Lecha”. Ulegli oni warszawskiej „Legii” - 0:2. Najgroźniejsi rywale poznaniaków natomiast wypadli korzystnie: „Górnik” Zabrze pokonał Orlimpe” Poznań - 2:1, a GKS Katowice wygrał z „Motorem” Lublin - 2:0.

W tabeli prowadzi „Lech” z dorobkiem 39 pkt., „Górnik” notuje o 4 pkt. mniej, a dalej plasują się GKS Katowice - 33 pkt., „Widzew” Łódź i „Śląsk” Wrocław - po 32 pkt.

TYSON W SEPARATY

Wciąż i wciąż daje znać o sobie znakomity amerykański bokser zawodowy M. Tyson, odsiadujący karę 6 lat więzienia za gwałt na czarnoskórej miss piękności Stanów Zjednoczonych. Ostatnio znowu znalazł się w separacie za groźenie jednemu z funkcjonariuszy więziennych. Jest przesłuchiwany wykazuje, że Tyson dopuścił się tego wykroczenia, to jego szanse na wcześniejsze zwolnienie za dobre sprawowanie się wzrosła w łeb.

Konflikt zaczął się podobno od niewinnej dyskusji nad polemieniem strażnika, który nie pozwolił na braterskie uściśnienie ręki przechodzącego kolegi z celi.

DRECHSLER SKACZE... WZWYŻ

Niemiecka lekkoatletka H. Drechsler znana była dotychczas z szybkiego biegnia i lekkiego skakania. Teraz zamierza spróbować swych sił w kolejnemu konkurencji. Podczas zaplanowanego na koniec maja lekkoatletycznego mitingu w Holandii wystartuje ona w konkursie skoku wzwyż.

Pomysł trochę dla żartu narodził się podczas jej pobytu na zgrupowaniu na Wyspach Kanaryjskich. Heike przeglądała się koleżankom, aż wreszcie spróbowała pojąć w ich ślad i zia-bowała przefrunąć nad poprzeczką zawieszoną na wysokości 1.90 m.

Zespół Państwowego Centrum Komercyjnego serdecznie współzpracowuje z firmą GEIGALIERNE z powodu zgonu Matki

Bank komercyjny „HERMIS”

- sprzedaje akcje osobom fizycznym i prawnym. Wartość nominalna akcji 50000 rb., czyli 300 dolarów USA.
- otwiera konta walutowe, udziela pożyczek w rublach i walucie.
- przyjmuje od ludności wkłady terminowe i bezterminowe.

Zwracać się:
Jogailos 9/1, Wilno 2001, telefony 62-69-07, 61-84-19.
Telef. (0122) 61-56-34.

BANK „HERMIS” RÓWNIEŻ SKUPIJE I SPRZEDAJE WALUTĘ:

Jogailos 9/1, w dniach pracy, godz. 9.00-20.00.
Al. Gedimino 20/1, hotel „Wilnius”
W dniach pracy, godz. 10.00-20.00.
W dniach wolnych od pracy, godz. 10.00-17.00.

Telewizja

PIĄTEK, 15 MAJA

LTV-1
7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Wiadomości ze świata. 8.25 - Pod własnym dachem. 9.10 - Kraj Klajpedki. 10.30 - Dziennik. Studio polskie. Wieści. 18.50 - Święta i dni powszednie. 19.20 - Stanowisko rządu. 19.55 - Nasz elementarz. 20.00 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Studio NM. 21.15 - Reforma rolna. 21.30 - Nadzieje i losy. 22.15 - Film fab. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.30 - Cd. filmu.

WARSAWA

10.40 - Program dnia. 10.45 - „Szkoła dla rodziców” (1). 11.00 - „Dzieciństwo Guldenburgów” (1) - serial prod. niemieckiej. 11.45 - „Szkoła dla rodziców” (2). 12.00 - Reportaż. 12.40 - Moja modlitwa. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Program dnia. 13.15-17.10 - Telewizja edukacyjna. 17.15 - Dla dzieci: „Ciuchcia”. 18.05 - Język angielski dla dzieci (48). 18.15 - Telexpress. 18.35 - „Warto wiedzieć” - magazyn popularnonaukowy. 18.55 - „Za kierownicą”. 19.00 - „Dzieciństwo Guldenburgów” (1) - serial prod. niemieckiej. 19.45 - „Klub dobrej książki” - magazyn aktualności literackich. 20.15 - Dobranoc „Bouli”. 20.30 - Wiadomości. 21.05 - „Zwycięstwo miłości” - serial prod. włoskiej. 22.35 - „Aby do świtu” - serial TP. 22.55 - „Polskie ZOO” (powt.). 23.10 - „Sprawa dla reportera”. 23.45 - „Wiadomości wieczorne. 24.00 - „Wszystko,

czego zapragnie twe serce”. 1.00 - „Życie i śmierć Vincenta van Gogha” - film prod. australijskiej.

Moskwa I

5.00 - Poranek. 7.35 - Kreskówka. 8.15 - „do lat 16 i starszych. 8.55 - Film TV. 10.00 - Program sportowy. 11.00 - Dziennik. 11.25 - Klub podróżników. 12.15 - Koncert. 12.55 - Film dok. 13.15 - Notes. 13.20 - Brydz. 13.45 - Biznes-klasa. 14.00 - Dziennik. 14.20 - W prezencje melomanowi. 14.50 - Film fab. „Szukajcie kobiety”. 16.00 - Audycja literacka. 17.00 - Dziennik. 17.25 - Kreskówka. 17.40 - Człowiek i prawo. 18.20 - Film fab. dla dzieci „Emla z Lennebergi”. 18.45 - WID: Pole odno. 19.45 - Dobranocka. 20.00 - Dziennik. 20.40 - WID. Podczas przerwy o 23.00 - Dziennik. 0.15 - Film fab. „Szukajcie kobiety”.

TV Rosji

7.00 - Wieści. 7.20 - Czas ludzi interesu. 8.20 - Język angielski. 8.50 - W wolnym czasie. 9.05 - Język angielski. 9.35 - Multi-pulki. 9.45 - K-2 przedstawia. 12.40 - Kwestia chłopaka. 13.00 - Wieści. 15.00 - Tam-tam-dziennik. 15.15 - Pierwsza runda. 15.30 - Obejrzyj. 16.45 - TINKO. 17.00 - Otwarty świat. 17.45 - M-zjednoczenie. 18.00 - Tak i zjemy. 18.45 - Ekran wiadomości kryminalnych. 18.55 - Reklama. 19.00 - Wieści. 19.20 - Co dzień święto. 19.30 - Złota ostroga. 20.00 - Chwila prawdy. 20.55 - Prem. serialu „Maggie” (Francja). 21.25 - Na sesji RN. Festiwal Rosyjskiej. 21.55 - Reklama. 22.00 - Wieści. 22.20 - Wieczorny salon.

SOBOTA, 16 MAJA

LTV-1
9.00 - Dziennik. 9.15 - Program dla dzieci. 10.15 - Klajpedki Kraj. 11.15 - Chrześcijańskie stow. 11.25 - Panorama tygodnia. 11.40 - Zgoda. 12.40 - Lekcja litewskiego. 12.55 - Program białoruski. 13.15 - Film dok. 13.45 - Szkoła i społeczeństwo. 14.15 - Sport. 15.15 - Audycja dla wierzących. 15.45 - Film fab. 17.55 - Koncert. 18.15 - Dziennik. 18.25 - Litwa i świat. 19.10 - Koncert.

SPRZEDAJE SIĘ

Untersalną jednofazową obrabiarkę do drewna firmy „Dauer”. Cena - 12 tys. rubli albo 95 USD.
Zwracać się: Wilno, tel. 73-08-46.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 15 maja zachmurzenie zmienne, bez opadów, wiatr słaby. Temperatura 17-19 stopni ciepła.

W ciągu następnych dwóch dni bez opadów, temperatura w nocy 2-7, miejscami przymrozki do -2 stopni, w dzień 16-21 stopni ciepła.

Kalendarium

* Piątek (15.V) jest 136 dniem 1992 r. Do końca roku 230 dni.
* Znak Zodiaku - Byk.
* Imieniny: Zofii, Izydora, Nadziej, Berty.
* Wschód Słońca - 5.13, zachód - 21.18. Długość dnia 16 godz. 05 min.

Nasz adres: 2019, Wilno, al. Laiswes 60. Indeks 67218.
Cena 2 rb. (28 kop. akcyjna).
W Polsce - 800 zł.
Zam. 1794
Nr rejestracji - 322.
Drukarnia przedsiębiorstwa „Spaula”.

TELEFONY: Redaktor - 42-79-01, zastępcy redaktora - 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny - 42-79-49.
Działy: państwa i samorządu terenowego - 42-78-63, ekonomiczny - 42-78-54, etyki, rodziny i prawa - 42-79-64, prawnik - 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży - 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego - 42-78-81, życia wsi - 42-79-68, 42-78-90, stolecznych oraz aktualności - 42-79-77, handlu, usług i komunikacji - 42-79-56, literatury i sztuki - 42-79-68, felletonów i sportu - 42-90-63, listów - 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny - 42-72-70, fotokorespondenci - 42-90-81, tłumacze - 42-90-60, 42-72-71.

KTO URODZIŁ SIĘ 15 MAJA

To poetyckie dusze. Często czują się dużą wrażliwością. Nie brak im ani wrażliwości, ani odwagi. W postawieniach są niezwykło wytrwali. Nic dziwnego, gdyż szybko realizują swoje plany życiowe. Umieją z tego osiągnąć satysfakcję i blizkość do towarzyszy. Mogliby zrealizować więcej, gdyby zbytnio nie byli gwałtem.

Wiadomości. 21.00 - „Polska ZOO”. 21.20 - „Otto Elvira”. 21.30 - „Wiadomości wieczorne”. 23.15 - Program publ. 24.11 - Sportowa sobota. 24.50 - „Sport pion” - film fab. prod. USA.

Moskwa I

6.30 - Poranek czwoliwiec. 7.35 - Kreskówka. 8.15 - „Kronika ekologiczna”. 8.55 - Radio-rum. 14.00 - Dziennik. 14.25 - Film fab. 15.25 - Film fab. 16.25 - Teleskop. 17.10 - Czerwony wieńc. 17.50 - Program z Anglii. 18.05 - Kreskówka „Percy i Maja”. 18.30 - Film fab. 18.50 - „Wiek, jak morze”. Odc. 1 (19) - Dobranocka. 20.00 - Dziennik. 20.40 - Film fab. 21.00 - „Wiek, jak morze”. Odc. 2 (20) - Pod znakiem Zodiaku. Podczas przerwy o 23.00 - Dziennik. 23.55 - Film fab. „Szkoła zapaka”.

TV Rosji

7.00 - Wieści. 7.20 - Reuter wychodzi ostatni. 8.00 - Przegląd koszykówki. 8.30 - Nieznany wszechwiat. 9.15 - skulap. 9.25 - Jeśli nieszczęście nad... 10.00 - Plus jeleznicy. 12.00 - Z otwarcia Euro-Dizendendy w Paryżu. 13.00 - Wieści. 13.20 - Film fab. „Kryzys miar”. Odc. 1. 14.30 - Wystawa miłych plastików. 15.00 - Wielka nieznan. 16.15 - Pał grzym. 17.00 - Składka. 17.40 - W paramenti. 17.55 - Petersburski balet. 18.55 - Reklama. 19.00 - Kontrasy. 19.40 - Co dzień święto. 19.50 - Film fab. „Nie wychodźcie, dziewczęta, za mąż”. 21.00 - Tajne. Kanał kryminalny. 21.55 - Reklama. 22.00 - Wieści. 22.30 - Reklama. 22.25 - Program „A”. 23.25 - Reporter.

ZSA IWA VBA logo
Zaprasza na prezentacyjny koncert estradowego zespołu „RODACY” z Wilna oraz kapeli „RAKOWSKA” z Częstochowy.
Będzie to nowy zestaw piosenek wileńskich i folk kapeli „Rakowskiej”.
Koncerty odbędą się:
28.05.92 o godz. 19.00 w Solecznikach, Dom Kultury;
29.05.92 o godz. 15.00 i 18.00 w Wilnie, Pałac Kultury i Lejarzy.
Bilety do nabycia: Soleczniki, Dom Kultury; Wilno, ul. Węneliego 7, tel. 61-21-05 ZSA „IWA”; Wileńska Szkoła Srebrna nr 29, 12 a klasa, zwracać się do D. Kisłowskiego.

Sprzedajemy rowery „Ereliukas”
Zwracać się: Wilno, tel. 75-22-28 lub 41-29-84 w godzinach wieczornych.
Rozliczenia gotówką lub przelewem.

KURIER Wileński
Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2019, Wilno, al. Laiswes 60. Indeks 67218.
Cena 2 rb. (28 kop. akcyjna).
W Polsce - 800 zł.
Zam. 1794
Nr rejestracji - 322.
Drukarnia przedsiębiorstwa „Spaula”.

TELEFONY: Redaktor - 42-79-01, zastępcy redaktora - 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny - 42-79-49.
Działy: państwa i samorządu terenowego - 42-78-63, ekonomiczny - 42-78-54, etyki, rodziny i prawa - 42-79-64, prawnik - 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży - 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego - 42-78-81, życia wsi - 42-79-68, 42-78-90, stolecznych oraz aktualności - 42-79-77, handlu, usług i komunikacji - 42-79-56, literatury i sztuki - 42-79-68, felletonów i sportu - 42-90-63, listów - 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny - 42-72-70, fotokorespondenci - 42-90-81, tłumacze - 42-90-60, 42-72-71.

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ
Usługi XERO oraz biuro ogłoszeń reklamy - ul. Subocz 1 (od podwórka) czynne od 9.00 do 17.00 w dniach pracy. Tel.: 62-66-04.
PIŁNE ogłoszenia są przyjmowane w redakcji, al. Laiswes 60, 12 piętro, w godzinach 12.00-17.00. Kój nr 1212, tel. 42-69-63.